

ТЕМА:

**Правові засади охорони та
використання надр та атмосферного
повітря**

Демешкант Наталія Андріївна,
д. пед. н., професор
кафедра інноваційної діяльності в АПК

demesz@mail.ru, НУБіП України, к. 611, к.10

ПЛАН

1. Надра як об'єкт правової охорони та використання.
2. Атмосферне повітря як об'єкт правової охорони та використання.
3. Управління і контроль у сфері охорони та використання атмосферного повітря.

Самостійне вивчення

1. Правове регулювання охорони та використання надр.
2. Управління і контроль у сфері вивчення, охорони та використання надр.
3. Юридична відповідальність за порушення законодавства про надра.
4. Правове регулювання охорони та використання атмосферного повітря.
5. Юридична відповідальність за порушення законодавства про атмосферне повітря.

Надра як об'єкт охорони та використання

Частина земної кори, розташована під поверхнею суші та дном водоймищ, яка простягається до глибин, доступних для геологічного вивчення та освоєння (ст. 1 Кодексу України про надра)

виключна власність народу України і надаються тільки у користування

Головний елемент – корисні копалини

Специфічні особливості

мінеральні утворення земної кори, які за хім. складом і фіз. властивостями придатні для використання у матеріальному виробництві

I основне знаряддя вир-ва (*при видобуванні корисних копалин*);

II просторовий організаційний базис (*при використанні простору надр для розміщення підземних складів, спорудженні газових і нафтових трубопроводів, газових і нафтових сховищ, прокладки ліній метрополітену, для захоронення шкідливих речовин, підземного скидання стічних вод*) тощо

Усі надра в Україні складають державний фонд надр

За значенням

- загальнодержавного
- місцевого значення

За поширенням

- незагальнопоширені
- загальнопоширені

- надра, що використовуються;
- ділянки надр, не залучені до використання, в тому числі континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони.
- відкриті корисні копалини;
- не відкриті корисні копалини;

Державний фонд родовищ корисних копалин

Родовище корисних копалин

нагромадження мінеральних речовин у надрах, на поверхні землі, у джерелах вод та газів, на дні водоймищ, які за кількістю, якістю та умовами залягання **придатні для промислового використання**

Техногенні родовища корисних копалин

місця, де накопилися відходи видобутку, збагачення та переробки мінеральної сировини, запаси яких **оцінені і мають промислове значення**

Атмосферне повітря як об'єкт правової охорони та використання

специфічні властивості

- перебуває в постійному русі, перемішуванні, які не піддаються контролю з боку людини;
- неможливо практично здійснювати повноваження володіння і розпорядження цим природним ресурсом;
- не існує права власності на цей природний об'єкт;
- не належить до національних природних ресурсів;
- в кількісному вимірі не враховується, водночас нормативно закріплено державний облік шкідливих впливів на атмосферне повітря;
- нормативно встановлена дозвільна система викидів забруднюючих речовин в атмосферу, що породжує відповідні правові наслідки;
- в атмосфероохоронному законодавстві переважають охоронні норми.

Функції державного управління у сфері охорони атмосферного повітря

- стандартизація і нормування;
- екологічна та санітарно-гігієнічна експертиза;
- організація і здійснення контролю та моніторингу;
- державний облік шкідливих впливів;
- вирішення спорів з питань охорони і використання атмосферного повітря.

стандартизація і нормування

встановлення комплексу обов'язкових **норм, правил, вимог** з охорони атмосферного повітря від забруднення та **забезпечення** екологічної безпеки

Нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря запобігають виникненню небезпеки для здоров'я людини та стану НПС від впливу шкідливих чинників атмосферного повітря

Норматив якості атмосферного повітря відображає гранично допустимий максимальний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі і при якому немає негативного впливу на здоров'я людини та стан НПС.

Гранично допустимі рівні акустичного, електромагнітного, іонізуючого впливу на атмосферне повітря відображають гранично допустимий максимальний рівень впливу зазначених факторів на атмосферне повітря, за якого немає шкідливого впливу на здоров'я людини і НПС

Норматив гранично допустимого впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел встановлюється для кожного стаціонарного джерела акустичного, електромагнітного, іонізуючого та ін. фіз. і біо. факторів на рівні, за якого фіз. та біо. вплив усіх джерел у цьому районі з урахуванням перспектив його розвитку в період терміну дії встановленого нормативу не призведе до перевищення нормативу еко. безпеки.

Дякую за увагу!